

Agnieszka Szplit

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5756-6393>

Zuzanna Zbróg

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4088-626X>

Paulina Tamborska

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5978-6664>

Aleksandra Gonciarz

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-2954-0588>

**Sprawozdanie z Międzynarodowej
Konferencji Naukowej pt. „Identyfikowanie
i zaspokajanie potrzeb zawodowych
nauczycieli – dyskursy współczesności”,
Kielce, 3–4 kwietnia 2025 r.**

Kontakt:	Agnieszka Szplit agnieszka.szplit@ujk.edu.pl Zuzanna Zbróg zuzanna.zbrog@ujk.edu.pl Paulina Tamborska paulina.tamborsk@ujk.edu.pl Aleksandra Gonciarz aleksandra.gonciarz@ujk.edu.pl
Jak cytować:	Szplit, A., Zbróg, Z., Tamborska, P., Gonciarz, A. (2025). Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Identyfikowanie i zaspokajanie potrzeb zawodowych nauczycieli – dyskursy współczesności”, Kielce, 3–4 kwietnia 2025 r. <i>Forum Oświatowe</i> , 38(1), 153–160. https://doi.org/10.34862/fo.2025.1.11
How to cite:	Szplit, A., Zbróg, Z., Tamborska, P., Gonciarz, A. (2025). Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Identyfikowanie i zaspokajanie potrzeb zawodowych nauczycieli – dyskursy współczesności”, Kielce, 3–4 kwietnia 2025 r. <i>Forum Oświatowe</i> , 38(1), 153–160. https://doi.org/10.34862/fo.2025.1.11

W dniach 3–4 kwietnia 2025 roku na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Identyfikowanie i zaspokajanie potrzeb zawodowych nauczycieli – dyskursy współczesności”. Wydarzenie zostało objęte szerokim wsparciem zarówno środowiska akademickiego, jak i instytucji publicznych. Honorowy Patronat nad konferencją sprawowali: Jej Magnificencja Rektor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, Polskie Towarzystwo Pedagogiczne, Związek Nauczycielstwa Polskiego, Ogólnopolski Komitet OMEP oraz Program Dwujęzyczny Przedszkolak. W gronie patronów znaleźli się również przedstawiciele władz samorządowych i administracji rządowej: Marszałek Województwa Świętokrzyskiego, Wojewoda Świętokrzyski, Prezydent Miasta Kielce oraz Kuratorium Oświaty w Kielcach i Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Patronat medialny nad wydarzeniem objęły: Radio Kielce, Echo Dnia oraz TVP3 Kielce, zapewniając szeroką promocję i relację z przebiegu konferencji.

Projekt został dofinansowany ze środków budżetu państwa przyznanych przez Ministra Nauki w ramach Programu „Doskonała Nauka II – Wsparcie konferencji” (umowa nr KONF/SP/0396/2024/02).

Głównym celem konferencji była prezentacja wyników badań naukowych oraz wymiana refleksji i doświadczeń związanych z identyfikowaniem i zaspokajaniem potrzeb zawodowych nauczycieli w różnych krajach świata.

Wydarzenie zgromadziło łącznie 230 uczestników, w tym 132 osoby z Polski i 98 z zagranicy. Prelegenci brali udział w konferencji zarówno stacjonarnie (156 osób), jak i online (74 osoby).

Uczestnicy z Polski reprezentowali łącznie 42 instytucje i uniwersytety z całego kraju: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Dolnośląski DSW we Wrocławiu, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

w Poznaniu, Uniwersytet im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie, Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet WSB Merito w Gdańsku, Uniwersytet WSB Merito w Toruniu, Uniwersytet Zielonogórski, Akademia Humanitas w Sosnowcu, Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni, Akademia Mazowiecka w Płocku, Akademia Nauk Stosowanych im. J. Gołuchowskiego w Ostrowcu Świętokrzyskim, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, Akademia Piotrkowska w Piotrkowie Trybunalskim, Akademia WSB, Menadżerska Akademia Nauk Stosowanych w Warszawie, Staropolska Akademia Nauk Stosowanych w Kielcach, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (SGGW), Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku. W konferencji brały udział nauczycielki z następujących instytucji: Przedszkole Niepubliczne „Zygzak” w Kielcach, Przedszkole nr 4 w Nowym Targu, Publiczna Szkoła Podstawowa im. Orłąt Lwowskich w Skaryszewie, Szkoła Edukacji PAFW w Warszawie, Szkoła Podstawowa „Akademia Życia” w Kielcach, Szkoła Podstawowa nr 3 im. Obrońców Westerplatte w Gostyninie, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Cieninie Kościelnym.

Konferencja zgromadziła zagranicznych uczestników z 42 uczelni i instytucji naukowych, reprezentujących łącznie 22 kraje: AP Hogeschool – Belgia, Associazione EPICT Italia – Włochy, Boston University – USA, Centro de Formación del Profesorado e Innovación Educativa de Segovia – Hiszpania, Çanakkale Onsekiz Mart University – Turcja, Daugavpils University – Łotwa, EduNet Europe – Niemcy, European University of The Atlantic – Hiszpania, Eötvös Loránd University – Węgry, Izmir Democracy University – Turcja, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek – Chorwacja, Levinsky College of Education – Izrael, Lviv In-service Teacher Training Institute – Ukraina, LOGOS University College – Albania, Marnix Academy – Holandia, Maynooth University – Irlandia, National Institute for School Teachers and Staff Development (NITS) – Japonia, Palacký University in Olomouc – Czechy, Reform and Recovery Support Team at the Ministry of Education and Science – Ukraina, Saint Martin’s University – USA, Sabancı University, Istanbul – Turcja, Ștefan cel Mare University of Suceava – Rumunia, Tampere University – Finlandia, The University of New Mexico – USA, University of Bergamo – Włochy, University of Cumbria – Wielka Brytania, University of Galway – Irlandia, University of Genova – Włochy, University of Latvia – Łotwa, University of Limerick – Irlandia, University of Lisboa – Portugalia, University of Minho – Portugalia, University of Padova – Włochy, University of Pretoria – Republika Południowej Afryki, University of the Free State – Republika Południowej Afryki, University of Vlora – Albania, University of Chester – Wielka Brytania, University College Cork – Irlandia, Vilnius University

Šiauliai Academy – Litwa, Virije Universiteit Amsterdam – Holandia, Universidad Nacional del Sur – Argentyna, University of Padova – Włochy.

Pierwszego dnia konferencji przygotowano 14 specjalistycznych warsztatów prowadzonych zarówno w języku polskim, jak i angielskim, odpowiadających na aktualne wyzwania i potrzeby zawodowe nauczycieli. Część warsztatowa odbyła się przed oficjalnym otwarciem konferencji. Warsztaty prowadzone w języku polskim dotyczyły następującej tematyki: (1) Komunikacja empatyczna w szkole; (2) Foteoedukacja matematyczna jako nowatorska i skuteczna koncepcja nauczania matematyki; (3) Ocenianie, które inspiruje: Klucz do rozwoju uczniów i nauczycieli; (4) „Jak zmieniać trudności w możliwości?”, czyli co każdy nauczyciel powinien wiedzieć o dysleksji rozwojowej w kontekście neuroróżnorodności; (5) Gra dydaktyczna – Po dróż ku samorozwojowi (rozwój zawodowy i osobisty) – projekt Digital Teacher Academy; (6) Pedagog/nauczyciel w relacji z uczniem w okresie adolescencji z historią hospitalizacji psychiatrycznej; (7) Modelowanie kompetencji społeczno-emocjonalnych u uczniów (i nauczycieli); (8) Innowatorskie metody nauczania – uczenia się; (9) STEAM – interdyscyplinarne podejście do nauczania – uczenia się.

Warsztaty prowadzone w języku angielskim obejmowały następującą tematykę: (10) Teacher 5.0: Digital Applications and AI in Education; (11) Mentoring model for beginning teachers – Digital TA platform in action; (12) Alternative Assessment Methods as a Way to Increase Student Motivation and Responsibility in the Learning Process; (13) Writing an Educational Research Paper for an English Language Journal; (14) A Journey with Lucia: Fostering Dialogue and Inspiring Plurality, Equity, and Inclusiveness. Część warsztatowa cieszyła się dużym zainteresowaniem, oferując uczestnikom nie tylko możliwość poszerzenia wiedzy teoretycznej, ale także zdobycia praktycznych umiejętności potrzebnych w codziennej pracy dydaktycznej.

Po warsztatach nastąpiło uroczyste otwarcie konferencji, które poprowadziła dr hab. prof. UJK Zuzanna Zbróg, wprowadzając uczestników w jej tematykę i znaczenie. Punktem wyjścia dla zorganizowania tej konferencji było zbliżające się zakończenie projektu realizowanego w ramach konkursu Erasmus+ Akademii Nauczycielskie pt. „Digital Academy in teaching Practice for a seamless transition from pre-Service to in-Service”. Szczególnie interesowało nas wsparcie dla przyszłych i nowo wykwalifikowanych nauczycieli. Okazuje się ono wyjątkowo ważne wobec narastającego zjawiska odchodzenia z zawodu młodych nauczycieli. W wyniku realizacji projektu skonstruowano platformę cyfrową. Można ją uznać za wirtualne, wspólne środowisko uczenia się studentów i absolwentów kierunków nauczycielskich oraz nauczycieli praktyków, mentorów i nauczycieli akademickich. Co ważne, projekt „Digital TA” jako jeden z trzech projektów z Europy został nominowany do nagrody „EU projekt of the year 2025” Triple E Awards. Jest to nagroda związana z globalnym/światowym wyróżnieniem za wybitne osiągnięcia w szkolnictwie wyższym.

Zespół z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach jest jedynym polskim uczestnikiem projektu realizowanego w ramach Cyfrowych Akademii Erasmusa. Brali w nim udział także badacze z Europejskiego Uniwersytetu Atlantyckiego w Santander (Hiszpania), Uniwersytetu w Limerick (Irlandia), Kolegium Uniwer-

syteckiego w Antwerpii (Belgia) i Uniwersytetu Palackiego w Ołomuńcu (Czechy). Ponadto członkami konsorcjum badawczego było Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach oraz jego odpowiednik z Segowii w Hiszpanii. Gościliśmy niemal wszystkich członków zespołu projektowego „Digital TA”, któremu przewodniczył prof. Thomas Prola z Uniwersytetu w Santander.

Warto zaznaczyć, że do Kielc przyjechali:

- » Prof. Mercedes Mayol Lassalle – przewodnicząca Światowej Organizacji Wychowania Przedszkolnego OMEP (Argentyna).
- » Prof. Davide Parmigiani – przewodniczący Światowej Federacji Stowarzyszeń ds. Kształcenia Nauczycieli z siedzibą w Stanach Zjednoczonych (stowarzyszenia znanego nam jako WERA).
- » Michiel Heinen – przewodniczący Europejskiego Stowarzyszenia ds. Kształcenia Nauczycieli z siedzibą w Brukseli (znanego polskim nauczycielom jako stowarzyszenie ATEE).
- » Prof. dr hab. Bogusław Śliwerski – honorowy Przewodniczący Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk.
- » Prof. dr hab. Piotra Kostyło – przewodniczący Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego.

W konferencji brali udział przedstawiciele samorządu, wicekuratorzy oświaty z województw świętokrzyskiego i śląskiego, dyrektor Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach, władze, nauczyciele akademicy i studenci z Wydziału Pedagogiki i Psychologii oraz Instytutu Pedagogiki UJK.

Gości konferencji powitała Jej Magnificencja Rektor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach prof. dr hab. Beata Wojciechowska. Po jej przemówieniu nastąpiło uroczyste otwarcie wydarzenia, którego dokonała Przewodnicząca Komitetu Naukowego Konferencji i jednocześnie Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska. Pani Profesor wygłosiła wykład inaugurujący konferencję pt. „Nauczyciel jako kreator kształtowania orientacji prorozwojowej i praktycznej młodzieży w świecie permanentnej zmiany”.

Pierwszą sesję plenarną moderowała współorganizatorka konferencji dr hab. prof. UJK Agnieszka Szplit i wiceprzewodnicząca ATEE, dzięki której gościliśmy tak wielu światowych badaczy. W ramach sesji swoje prelekcje przedstawili uznani eksperci: prof. Pete Boyd (University of Cumbria, Wielka Brytania) w referacie „Teachers’ Professional Inquiry: A motivational driver of research-informed practice” [Profesjonalne dociekania nauczycieli: motywacja do praktyki opartej na badaniach naukowych], prof. Mercedes Mayol Lassalle (University of Buenos Aires, Argentyna; prezydentka światowa OMEP), która wygłosiła wykład „Empowering ECCE Educators for a Transformative Future: Identifying and Addressing Professional Needs in Early Childhood Education” [Wzmacnianie pozycji nauczycieli wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem dla transformacyjnej przyszłości: identyfikacja i zaspokajanie potrzeb zawodowych we wczesnej edukacji] oraz prof. Makito Yurita (National Insti-

tute for School Teachers and Staff Development, Tsukuba, Japonia) z wystąpieniem „Broadening Professional Horizons: Balancing Autonomy and External Support for Teacher Growth” [Poszerzanie horyzontów zawodowych: równoważenie autonomii i zewnętrznego wsparcia dla rozwoju nauczycieli]. Obrady sesji plenarnej miały interaktywny charakter – uczestnicy aktywnie zadawali pytania prelegentom, inicjując wartościową dyskusję nad przedstawionymi zagadnieniami.

W dalszej części konferencji odbył się panel dyskusyjny zatytułowany „Supporting the Professional Learning of Teachers”. Podczas tego spotkania uczestnicy podjęli refleksję nad kluczowymi zagadnieniami, takimi jak znaczenie edukacji liberalnej i rozwijanie kompetencji koncyliacyjnych, rozumienie polityki edukacyjnej w kontekście statusu zawodowego nauczyciela, wyzwania w systemach kształcenia nauczycieli w Europie, a także rola nauczyciela w trzeciej przestrzeni pedagogicznego dyskursu. Dyskutowano również o sposobach reagowania na potrzeby edukacyjne i rozwój zawodowy nauczycieli oraz o skutecznych formach wspierania ich dalszego rozwoju.

W pierwszym dniu konferencji odbyło się siedem sekcji tematycznych, wśród których cztery prowadzone były w języku polskim, a trzy w języku angielskim w formule online. Sekcje polskojęzyczne obejmowały zagadnienia dotyczące postrzegania zawodu nauczyciela, jego statusu i prestiżu społecznego oraz motywacji do wyboru tej ścieżki zawodowej, a także kształcenia do zawodu nauczyciela – zarówno formalnego, jak i nieformalnego – z uwzględnieniem nowoczesnych trendów, relacji między teorią a praktyką oraz kompetencji przyszłości. Dyskutowano również o roli technologii cyfrowych w pracy nauczyciela, analizując korzyści, koszty i zagrożenia związane z ich wykorzystaniem, oraz o wizjach przyszłości zawodu nauczyciela w kontekście idei zrównoważonego rozwoju w edukacji. Ważnym obszarem refleksji była także przestrzeń pedagogiczna wspierająca uczniów w procesie uczenia się, z uwzględnieniem różnorodności edukacyjnej i inkluzji społecznej. Równoległe, w języku angielskim, odbyły się trzy sekcje online: pierwsza dotyczyła rzeczywistości zawodu nauczyciela, jego potrzeb zawodowych, satysfakcji oraz warunków pracy („The Reality of the Teaching Profession”), druga poświęcona była wizji nauczyciela przyszłości („Vision of Tomorrow in the Teaching Profession”), natomiast trzecia koncentrowała się na wykorzystaniu technologii cyfrowych w pracy nauczyciela, uwzględniając zarówno ich zalety, jak i potencjalne koszty oraz zagrożenia („Digital Technologies in Teacher’s Work”). Dodatkowo w ramach programu anglojęzycznego, online zrealizowano sesje zatytułowane „Education for the Teaching Profession and Development in the Teaching Profession”, poświęcone kształceniu i rozwojowi zawodowemu nauczycieli.

Równoległe do obrad prowadzona była sesja posterowa, podczas której pierwsze dnia zaprezentowano dziewięć posterów. Uczestnicy konferencji mieli możliwość zapoznania się z prezentowanymi pracami oraz wzięcia udziału w bezpośrednich rozmowach z ich autor(k)ami, co sprzyjało wymianie doświadczeń i pogłębionej dyskusji.

Drugi dzień konferencji rozpoczął się od zajęć w ramach Żywej Biblioteki. Spotkania moderowane przez zaproszonych ekspertów stanowiły przestrzeń do refleksji i inspiracji w obszarze edukacji i literatury. Dr hab. Magdalena Szpunar, prof. UŚ, przedstawiła zagadnienia związane z terapeutyczną funkcją poezji podczas sesji zatytułowanej „Poezjoterapia”. Dr Monika Kupiec w swoim wystąpieniu „Buka – nie taka straszna” przybliżyła uczestnikom tematykę literatury dziecięcej i jej roli w oswojaniu emocji. Natomiast mgr Marzena Kędra w spotkaniu „Vademecum zmiany edukacyjnej. I ja mogę zmieniać edukację” zachęcała do krytycznej analizy procesów zmian w edukacji oraz aktywnego zaangażowania w ich wdrażanie oddolnie.

Po zakończeniu spotkań w ramach Żywej Biblioteki, uczestnicy konferencji przeszli do kolejnej części programu – drugiej sesji plenarnej, którą prowadził prof. dr hab. Bogusław Śliwerski z Uniwersytetu Łódzkiego. W trakcie tej sesji wygłoszone zostały trzy ważne referaty, które dotyczyły aktualnych problemów edukacyjnych i zawodowych nauczycieli w Polsce. Prof. dr hab. Józefa Bałachowicz z Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie zaprezentowała wystąpienie pt. „Potrzeby i wyzwania polskiej szkoły a założenia reformy edukacji”, które dotyczyło kluczowych wyzwań, przed którymi stoi polski system edukacji w kontekście wprowadzanych reform. Prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak z Uniwersytetu Szczecińskiego omówiła w swoim referacie pt. „Nauczycielskie emancypacje – upelnomocnianie – sposobność czy bariera emancypowania się” kwestie związane z procesami emancypacyjnymi nauczycieli oraz ich wpływem na rozwój zawodowy. Natomiast prof. dr hab. Wanda Dróżka z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, przedstawiła referat „Aksjologiczne problemy nauczycieli polskiej transformacji a nowe wyzwania i zagrożenia. Kontekst badań biograficznych”, w którym ukażała wyzwania aksjologiczne związane z transformacją systemu edukacji w Polsce. Po zakończeniu prezentacji prelegenci oraz uczestnicy konferencji zaangażowali się w ożywioną dyskusję, która pozwoliła na pogłębioną wymianę poglądów na omawiane tematy.

W kolejnym etapie konferencji odbyły się cztery panele dyskusyjne, które poruszały następującą tematykę: Profesjonalizm nauczycielski / Teacher's professionalism; (Dobro)stan nauczycielski / (Well)being in the teaching profession; Transforming Teaching: Innovation, Reflection, and Responsibility in a Changing World / Transformacja nauczania: innowacja, refleksja i odpowiedzialność w zmieniającym się świecie; Warunki różnorodności w ekologii społecznej szkoły / Diversity conditions in the social ecology of the school.

Po zakończeniu paneli dyskusyjnych, uczestnicy konferencji mieli okazję wziąć udział w szerokiej ofercie sekcji tematycznych. W drugim dniu zorganizowano sześć sesji stacjonarnych oraz pięć sesji online. Sekcje stacjonarne polskojęzyczne dotyczyły szerokiego zakresu zagadnień związanych z wyzwaniami i potrzebami zawodowymi nauczycieli. Wśród tematów poruszanych w tych sekcjach znalazły się: Dobrostan nauczycieli i uczniów – potrzeby emocjonalne, uczenie się społeczno-emocjonalne, stres oraz wypalenie zawodowe; Etyka w zawodzie nauczyciela – etyka zawodowa i prawa dziecka; Relacje w zawodzie nauczyciela – kultura szkoły, relacje w zespo-

łach nauczycielskich, relacje dyrektor-nauczyciel, nauczyciel-uczniowie oraz współpraca z rodzicami; Rozwój w zawodzie nauczyciela – edukacja całożyciowa, uczenie się w miejscu pracy, tutoring, mentoring oraz nauczycielskie sieci współpracy; Doświadczenie zawodu nauczyciela – aspekty osobiste i profesjonalne oraz Rzeczywistość zawodu nauczyciela – potrzeby zawodowe nauczycieli, ich zaspokajanie oraz warunki pracy. W ramach sesji online, w tym dwóch prowadzonych w języku angielskim, omawiano kluczowe zagadnienia dotyczące przyszłości edukacji oraz rozwoju zawodowego nauczycieli. Sesje te obejmowały tematy takie, jak: Zmiany w edukacji; Kształcenie i rozwój zawodowy nauczycieli; Doświadczenie zawodu nauczyciela; Experiencing the Teaching Profession oraz Visions of Tomorrow in the Teaching Profession.

Na zakończenie dwudniowych obrad, wystąpień i dyskusji, odbyło się uroczyste podsumowanie konferencji, które ponownie poprowadziła współprzewodnicząca komitetu organizacyjnego dr hab. prof. UJK Zuzanna Zbróg. Podkreśliła ona, że udział w konferencji dał wszystkim Uczestni(cz)kom możliwość poszerzenia perspektywy patrzenia na sytuację zawodową nauczycieli, wychodzącą poza kontekst polski czy europejski. Okazało się, że wykonywanie zawodu nauczyciela jest trudne pod każdą szerokością geograficzną. Prowadząca odwoływała się do ustaleń badaczy systemów edukacyjnych, którzy podkreślali, że nauczyciele nie mogą dać tego, czego sami nie otrzymują. Jeśli chcemy, by się angażowali, musimy najpierw zatroszczyć się o nich. Jakość systemu edukacji nigdy bowiem nie przewyższy jakości jego nauczycieli. Bardzo potrzebny jest dobrze działający system identyfikowania potrzeb najważniejszych podmiotów szkolnych, w tym nauczycieli. To punkt wyjścia do poprawy warunków nauczania i uczenia się w szkole oraz polepszenia relacji między najważniejszymi szkolnymi zbiorowościami: nauczycielami, uczniami i ich rodzicami. Brak takiej diagnozy – jak wskazuje literatura – prowadzi do dysfunkcyjności całej szkoły. Następnie prowadząca zachęciła do korzystania z mnóstwa inspiracji do dalszych badań i aktywnych działań na rzecz wsparcia nauczycieli i zmiany edukacyjnej. Podkreśliła też, że w trakcie konferencji zawiązało się kilka grup współpracy międzynarodowej. Wspólne działania będą zatem kontynuowane w innych projektach.

Po podziękowaniu wszystkim za udział w konferencji, komitetowi organizacyjnemu za przygotowanie konferencji oraz współpracę ze strony Sekcji Pedeutologii KNP PAN i Sekcji Edukacji Elementarnej KNP PAN, nastąpił moment kulminacyjny, którym był Wieczór poetycki z Panią Profesor Magdaleną Szpunar zorganizowany w Czytelni Wydziału Pedagogiki i Psychologii.

Przygotowana przez komitet organizacyjny *Księga abstraktów [Book of Abstracts]*, zawierająca streszczenia referatów w języku angielskim, wraz z programem konferencji i innymi informacjami, jest dostępna na stronie internetowej konferencji *nauczyciele2025.pl*